BÀI 29: BỆNH VÀ TẬT DI TRUYỀN Ở NGƯỜI

Môn học: Sinh học, lớp 9
Ngày soạn: 12/12/2023; Tiết (theo PPCT): 31
Thời gian thực hiện: 01 tiết

I- MỤC TIÊU: *Qua bài này, HS cần đạt được:*

1. Kiến thức

- Phân biệt được bệnh và tật di truyền ở người.
- Nêu được nguyên nhân của các tật, bệnh di truyền và đề xuất được một số biện pháp hạn chế phát sinh chúng.

2. Năng lực

a. Năng lực chung: Năng lực tự học, tư duy, làm việc hợp tác, tìm tòi, giao tiếp, giải quyết vấn đề, sử dụng ngôn ngữ.

b. Năng lực chuyên biệt

- Phân biệt được bệnh và tật di truyền ở người.
- Nêu được nguyên nhân của các tật, bệnh di truyền và đề xuất được một số biện pháp hạn chế phát sinh chúng.

3. Phẩm chất: Xây dựng ý thức tự giác và thói quen tìm kiếm kiến thức trong học tập, có hứng thú với môn hoc.

***Mục tiêu bài học** đối với HSKT Đinh Hoàng Ngọc (Khuyết tật trí tuệ, nói)

1. Kiến thức: Viết và nắm được một số bệnh và tật di truyền và một số biện pháp hạn chế phát sinh tật, bệnh di truyền.

2. Năng lực

a. Năng lực chung: Tham gia hoạt động nhóm cùng các bạn.

b. Năng lực riêng: Viết và nắm được một số bệnh và tật di truyền và một số biện pháp hạn chế phát sinh tật, bệnh di truyền.

3. Phẩm chất: Có ý thức có trách nhiệm tham gia hoạt động cùng các bạn.

II- THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên: Tranh phóng to hình bệnh Đao và bệnh Tơcnơ, các tật di truyền có trong bài.

2. Học sinh: Tìm hiểu và soạn trước bài mới.

III- PHƯƠNG PHÁP, KĨ THUẬT DẠY HỌC, KIỂM TRA -ĐÁNH GIÁ

1. Phương pháp dạy học: Vấn đáp –tìm tòi; Giải quyết vấn đề ; Trực quan; Dạy học nhóm.

2. Kĩ thuật dạy học: Chia nhóm, động não.

3. Kiểm tra – đánh giá: Dùng lời.

IV-CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY VÀ HỌC

1. Hoạt động khởi động*:(5ph)*

? Phương pháp nghiên cứu phả hệ là gì? Ý nghĩa?

? Thế nào là đồng sinh cùng trứng? Đồng sinh khác trứng? Nghiên cứu trẻ đồng sinh có ý nghĩa gì?

? Bệnh và tật di truyền ở người khác với bệnh thông thường những điểm nào? Nguyên nhân gây bệnh?

2. Hoạt động hình thành kiến thức: ***(33ph)***

***Hoạt động 1: Một vài bệnh di truyền ở người.**

Mục tiêu: Nắm được một vài bệnh di truyền ở người.

Mục tiêu đối với em Đinh Hoàng Ngọc**:** Viết và nắm được một số bệnh di truyền ở người

TG	HOẠT ĐỘNG CỦA GV	HOẠT ĐỘNG CỦA HS	NỘI DUNG
15ph	- GV yêu cầu HS đọc thông tin, quan sát H 29.1 và 29.2 để trả lời câu hỏi SGK, hoàn thành phiếu học tập. - GV kẻ sẵn bảng để HS lên trình bày. *? Vì sao những bà mẹ trên 35 tuổi, tỉ lệ sinh con bị bệnh Đao cao hơn người bình thường?* *? Những người mắc bệnh Đao không có con, tại sao nói bệnh này là bệnh di truyền?*	- HS quan sát kĩ tranh ảnh bệnh nhân bị Đao và bệnh Tơcnơ -Thảo luận nhóm và ghi vào bảng báo cáo thu hoạch. - Đại diện nhóm trình bày. -> Vì: tế bào sinh trứng bị lão hoá, môi trường nội bào bị rối loạn dẫn tới sự phân li không bình thường của cặp NST 21 trong giảm phân. -> Vì: bệnh sinh ra do vật chất di truyền bị biến đổi.	**I. Một vài bệnh di truyền ở người** Nội dung phiếu học tập.

Phiếu học tập: Tìm hiểu về bệnh di truyền

Tên bệnh	Đặc điểm di truyền	Biểu hiện bên ngoài
1. Bệnh Đao	- Cặp NST số 21 có 3 NST	- Bé, lùn, cổ rụt, má phệ, miệng hơi há, lưỡi hơi thè ra, mắt hơi sâu và 1 mí, ngón tay ngắn, si đần, không có con.
2. Bệnh Tơcnơ	- Cặp NST số 23 ở nữ chỉ có 1 NST (X)	- Lùn, cổ ngắn, là nữ. - Tuyến vú không phát triển, mất trí, không có con.
3.Bệnh bạch tạng	- Đột biến gen lặn	- Da và màu tóc trắng. - Mắt hồng.
4. Bệnh câm điếc bẩm sinh	- Đột biến gen lặn	- Câm điếc bẩm sinh.

***Hoạt động 2: Một số tật di truyền ở người**

Mục tiêu: Nắm được một số tật di tryền ở người.

Mục tiêu đối với em Đinh Hoàng Ngọc**:** Viết và nắm được một số tật di truyền ở người

TG	HOẠT ĐỘNG CỦA GV	HOẠT ĐỘNG CỦA HS	NỘI DUNG
8ph	- Yêu cầu HS quan sát H 29.3	- HS quan sát H 29.3 và kể tên các dị tật ở người.	**II. Một số tật di truyền ở người**

	? Nêu các dị tật ở người?	- Rút ra kết luận.	Đột biến NST và đột biến gen gây ra các dị tật bẩm sinh ở người.

***Hoạt động 3: Các biện pháp hạn chế phát sinh tật, bệnh di truyền**

Mục tiêu: Hiểu các biện pháp, cơ sở khoa học hạn chế bệnh, tật di truyền.

Mục tiêu đối với em Đinh Hoàng Ngọc**:** Viết và nắm được một số biện pháp hạn chế phát sinh tật, bệnh di truyền.

TG	HOẠT ĐỘNG CỦA GV	HOẠT ĐỘNG CỦA HS	NỘI DUNG
10ph	- GV yêu cầu HS thảo luận nhóm và trả lời câu hỏi: *? Các bệnh và tật di truyền ở người phát sinh do nguyên nhân nào?* *? Đề xuất các biện pháp hạn chế sự phát sinh các bệnh tật di truyền?*	- HS thảo luận nhóm, thống nhất câu trả lời. - Một HS đại diện nhóm trình bày, các nhóm khác nhận xét, bổ sung. - Rút ra kết luận.	**III. Các biện pháp hạn chế phát sinh tật, bệnh di truyền** - Nguyên nhân: +Do tác nhân vật lí, hoá học. +Do ô nhiễm môi trường. +Do rối loạn môi trường nội bào. - Biện pháp: +Đấu tranh chống sản xuất, sử dụng vũ khí hạt nhân, vũ khí hóa học. +Hạn chế các hoạt động gây ô nhiễm. +Sử dụng hợp lí các loại thuốc trừ sâu, thuốc diệt cỏ dại, thuốc chữa bệnh. +Hạn chế kết hôn giữa những người có nguy cơ mang gen gây các tật bệnh di truyền.

3. Hoạt động luyện tập*:(3ph)*

- Gọi HS đọc kết luận sgk.
- Bài tập trắc nghiệm: Bệnh, tật di truyền ở người do loại biến dị nào gây ra?

A. Biến dị tổ hợp. B. Đột biến gen.

C. Đột biến NST. D. Thường biến.

4. Hoạt động vận dụng*:(2ph)*

? Bố, mẹ có nhóm máu B, sinh con trai nhóm máu B, con gái nhóm máu O. Tìm hiểu gen của những người trong gia đình trên.

5. Hoạt động tìm tòi-mở rộng*:(2ph)*

- Học bài theo câu hỏi sgk. Đọc mục "Em có biết".

- Chuẩn bị bài 30: **"Di truyền học với con người".**
- Tìm hiểu về khái niệm và chức năng di truyền y học tư vấn.

VI-RÚT KINH NGHIỆM:

.....
.....

Phê duyệt của nhà trường **Giáo viên giảng dạy**

Lê Thị Mận